

תקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התש"ע - 2010

בתוקף הסמכות לפי סעיפים 10, 11 ו-18 לחוק הארכיונים, התשט"ו-1955¹ (להלן- החוק), שהועברה אלי², ולאחר התייעצות במועצת הארכיונים העליונה, אני מתקין תקנות אלה:

בחינת חומר ארכיוני מוגבל בידי המפקיד או מי שהוא הסמיך לכך, כדי לאפשר את עיון הקהל בו; לרבות העתק הנוצר בדרך של צילום, סריקה ממוחשבת או בהליך טכנולוגי אחר; חומר ארכיוני שזכות העיון בו הוגבלה כאמור בתקנה 8 ובתוספת הראשונה; שחרור מהגבלה של חומר מוגבל, לאחר בדיקתו; מי שמבקש חשיפה של חומר מוגבל לפני תום תקופת ההגבלה הנקובה בתוספת הראשונה, ואשר אינו נציג; מוסד ממוסדות המדינה או רשות מקומית שהפקיד בגנזך חומר ארכיוני; מי שהמפקיד מינה לעיין בחומר מוגבל לצורך מילוי תפקידו של המפקיד;	"בדיקה- "העתק" - "חומר מוגבל"- "חשיפה"- "מבקש"- "מפקיד"- "נציג"-	1.	הגדרות
הרוצה לעיין בחומר ארכיוני (להלן- חומר) המופקד בגנזך, יגיש לגנז בקשה בכתב, ויפרט בה את פרטי החומר המבוקש לעיון.		2.	סדרי בקשה לעיון בחומר ארכיוני
כל אדם רשאי לעיין בחומר בגנזך בשעות העבודה הנהוגות בו.		3.	העיון בחומר ארכיוני
המעיין בחומר המופקד בגנזך-		4.	שמירה על החומר הארכיוני
(1) לא יגרום פגיעה כלשהי בחומר; (2) לא ישנה את סדר החומר; (3) לא ירשום או ימחק דבר, או יכניס שינוי בחומר, לרבות על גבי אמצעי החיפוש המתייחסים אליו ואמצעי האיחסון שבהם			

¹ ס"ח התשט"ו, עמ' 14.

² י"פ התשט"ו, עמ' 637.

הוא שמור ;

(4) לא יכניס לתוך, תיק, תיקייה או כל אמצעי איחסון אחר של חומר כל דבר אחר או נוסף שלא היה בו ;

(5) לא יוציא את החומר מרשות הגנזך ולא יוציא מתוך החומר כל חלק ממנו.

5. סדרים מיוחדים (א) הגנו רשאי להורות על סדרי עיון מיוחדים לגבי חומר אשר העיון בו עלול לגרום לחומר נזק.

(ב) במקום החומר המקורי רשאי הגנו להעמיד העתק מן החומר לעיון הקהל, בגנזך או בכל מקום אחר, אם ראה צורך בכך, ובלבד שהעתק זה יהיה קריא.

6. דחיית מועד העיון הגנו רשאי לדחות את מועד העיון בחומר, למשך זמן סביר בנסיבות הענין, במקרים אלה :

(1) החומר נמסר אותה שעה לעיונם של אחרים; ואולם לא יידחה מועד העיון בחומר מטעם זה לתקופה ארוכה מן הסביר בהתחשב בהיקף החומר ומאפייניו הייחודיים ;

(2) אין גישה לחומר מסיבות טכניות, לרבות מן הטעם שהחומר טרם סודר ונרשם, או מן הטעם שמצבו הפיזי של החומר אינו מאפשר את העמדתו לעיון ;

(3) החומר דרוש אותה שעה לעבודתו הפנימית של הגנזך או של מפקיד החומר ;

(4) חומר אשר טרם הועמדו האמצעים הטכנולוגיים הנדרשים לצורך העמדתו לעיון.

7. עיון בתנאים לגבי פרסום והעתקה (א) היה העיון בחומר מותנה בתנאים לגבי השימוש בו, העתקתו, פרסומו, כולו או חלקו, או כל טיפול אחר בו על ידי מעיין, יודיע הגנו למעיין כי החומר הארכיוני נמסר לעיון בכפוף לתנאים ויפרטם.

(ב) אין במתן רשות העיון על ידי הגנו לפי תקנה זו כדי לפגוע בזכותו של אדם או כדי לגרוע מחובתו של אדם לפי כל דין אחר.

8. חומר מוגבל וחשיפה (א) חשיפת חומר מוגבל, לפי הסוג שצויין בטור א' לתוספת הראשונה, לעיון הקהל יעשה המפקיד, בהתייעצות עם הגנו, בתום התקופה הנקובה בטור ב' בתוספת הראשונה או בתום תקופת קצרה יותר שעליה יחליט המפקיד בהתייעצות עם הגנו, ביזמתו או על פי בקשת מבקש בהתאם לתקנה 9 ; בכל מקרה לא תהיה חשיפה של חומר מוגבל לעיון הקהל בטרם עבר בדיקה, אף אם התקופה הנקובה בתוספת הראשונה חלפה.

(ב) המפקיד לא יחשוף חומר מוגבל אשר בבדיקה שבוצעה בו בטרם חלפה תקופת ההגבלה הקבועה בתוספת הראשונה ביחס אליו, נמצא שהוא אחד מאלה:

(1) חומר מוגבל אשר בחשיפתו יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בבטחון הציבור או בבטחונו או בשלמו של אדם;

(2) חומר מוגבל אשר חשיפתו מהווה פגיעה בפרטיות, כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981³ (להלן - חוק הגנת הפרטיות), אלא אם כן הגילוי מותר על פי דין.

(ג) המפקיד רשאי שלא לחשוף חומר מוגבל אשר בבדיקה שבוצעה בו בטרם חלפה תקופת ההגבלה הקבועה בתוספת הראשונה ביחס אליו, נמצא שהוא אחד מאלה:

(1) חומר מוגבל שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, וכן חומר מוגבל הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי;

(2) חומר מוגבל שיש בגילוי פגיעה בצנעת הפרט של אדם שנפטר.

(ד) מצא המפקיד כי אין לחשוף חומר מוגבל בהתאם לתקנת משנה (ב) או החליט שלא לחשוף חומר מוגבל לעיון הקהל בהתאם לתקנת משנה (ג), ותמה תקופת ההגבלה הקבועה בתוספת הראשונה ביחס לאותו חומר מוגבל, יפנה המפקיד לגנו בבקשה שיפעיל את סמכותו לפי סעיף 10(ג) לחוק בנוגע לאותו חומר מוגבל.

(ה) מפקיד המפורט בתוספת השניה או לפיה יכון, בהתייעצות עם הגנו, נוהל מיוחד לחשיפת חומר ארכיוני מסוים, בחלוף 50 שנה; הוראות הנוהל יתייחסו, בין היתר, לסוגי החומר הארכיוני שייחשפו בשים לב לעניין ההיסטורי, המחקרי והציבורי בחומר ובהתחשב בבקשות שיתקבלו בדבר עיון בחומר;

(ו) הוראות תקנה זו לא יחולו על חומר –
(1) מוגבל שפורסם לרבים על פי סמכות כדין או שהועמד לעיון הרבים על פי סמכות כדין;

(2) שהמבקש לעיין בו הוא נציג.

חשיפה על 9. (א) המפקיד, בהתייעצות עם הגנו, רשאי לחשוף חומר מוגבל,

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

שטרם עברה עליו התקופה הנקובה בטור ב' לתוספת הראשונה, על פי בקשת מבקש.

(ב) לעניין המועדים הנוגעים להחלטה בבקשה כאמור בתקנת משנה (א) יחולו הוראות אלה :

(1) המפקיד יודיע למבקש על ההחלטה בבקשתו בתוך 45 ימים מיום קבלת הבקשה; המפקיד רשאי להאריך את התקופה האמורה, במקרה הצורך, ב-30 ימים נוספים, ובלבד שהודיע על כך למבקש בכתב, ונימק את הצורך בהארכת התקופה;

(2) המפקיד רשאי להאריך את התקופה האמורה בפסקה (1) בהחלטה מנומקת אשר תישלח למבקש תוך התקופה האמורה, אם בשל היקפו או מורכבותו של החומר המוגבל המבוקש יש צורך להאריך את התקופה; ההארכה הנוספת לא תעלה על התקופה המתחייבת מהטעמים האמורים, ובכל מקרה לא תעלה על 60 ימים;

(3) החליט המפקיד להעמיד את החומר המוגבל לעיון, תבוצע ההחלטה תוך זמן סביר בנסיבות הענין אך לא יאוחר מ-15 ימים, אלא אם כן קבע המפקיד כי יש לבצע את ההחלטה במועד מאוחר יותר, מטעמים מיוחדים.

(ג) חומר שהועמד לעיונו של מבקש לפי תקנת משנה (א) יהיה חשוף לעיון הקהל;

על אף האמור בתקנת משנה זו, הועמד חומר לעיונו של מבקש לפי תקנת משנה (ד), לא יהיה בכך בלבד כדי לחייב העמדתו לעיון הקהל.

(ד) המפקיד, בהתייעצות עם הגנו, רשאי לבצע חשיפה ולהעמיד לעיון מבקש חומר ארכיוני ומסמכים אישיים על אודות עצמו, אשר חשיפתם לציבור מהווה פגיעה בפרטיות, כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות; כמו כן, המפקיד, בהתייעצות עם הגנו, רשאי לבצע חשיפה ולהעמיד לעיון מבקש חומר ארכיוני ומסמכים אישיים של בן משפחתו שנפטר, אשר יש בחשיפתם לציבור פגיעה בצינעת הפרט של אדם שנפטר, ובלבד שהחומר לא ייחשף לעיון המבקש לשם פרסומו ברבים; בפסקה זו "בן משפחה" – בן זוג, צאצא, הורה או אח.

(ה) לעניין החלטה בבקשה כאמור בתקנת משנה (א) יחולו הוראות אלה:

(1) במסגרת בחינה של בקשת מבקש לעיון בחומר מוגבל, כאמור בתקנת משנה (א), ישקול המפקיד, בין היתר, את השיקולים הבאים:

(א) העניין ההיסטורי, המחקרי והציבורי בחומר שחשיפתו התבקשה או עניינו האישי של המבקש בחומר זה;

(ב) משך הזמן שחלף ממועד יצירת החומר, והיחס בין פרק

זמן זה לבין תקופת ההגבלה הקבועה לגבי החומר ;
(ג) היקפו של החומר, מתוך החומר המוגבל שחשיפתו
התבקשה, שקיימת מניעה להעמידו לעיון כיוון שהוא מהווה
חומר מוגבל מן הסוגים המנויים בתקנה 8(ב) או (ג) ;

(2) המפקיד רשאי לדחות בקשת מבקש, ככל שהטיפול בה
מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה ;

(3) החליט המפקיד שלא לחשוף חומר מוגבל שהתבקשה
חשיפתו על ידי מבקש, כאמור בתקנת משנה (א), אך ניתן
לחשוף את החומר המוגבל, ללא הקצאת משאבים בלתי
סבירה או הכבדה ניכרת על פעולתו של המפקיד, תוך השמטת
פרטים, תוך עריכת שינויים או תוך התניית תנאים בדבר דרך
קבלת החומר המוגבל והשימוש בו, ימסור המפקיד את
החומר המוגבל בהשמטות, בשינויים או בתנאים המחויבים,
לפי הענין; נעשו השמטות או שינויים כאמור, יציין זאת
המפקיד, אלא אם כן אין לגלות עובדה זו, מהטעמים
המפורטים בתקנה 8(ב)(1).

10. **הטלת מגבלה על חומר שהועמד לעיון**
המפקיד, בהסכמת הגנז רשאי, מנימוקים שיירשמו, לחזור ולהגביל את עיון הקהל בחומר שנחשף לפני תום התקופה הנקובה בטור ב' לתוספת הראשונה, וזאת עד לתום התקופה הנקובה בתוספת הראשונה, בהתקיים אחד מאלה :
(1) החשיפה הראשונה של החומר לעיון הקהל נעשתה על אף שהיה מקום שלא לחשוף את החומר בהתאם לתקנה 8(ב) ;
(2) בשל שינוי נסיבות, המשך העמדת החומר לעיון הקהל עלול ליצור פגיעה כאמור בתקנה 8(ב).

11. **ביטול**
תקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התשכ"ז-1966⁴ – בטלות.

12. **תחילה**
תחילתה של תקנה 8(ה) ששה חודשים מיום פרסומן של תקנות אלה (להלן-יום הפרסום).

13. **תחולה**
תקנות אלה יחולו גם על חומר ארכיוני שהופקד בגנזך לפני יום הפרסום, בשינוי התוספת הראשונה כמפורט להלן :

(1) בפרט 1 -

(א) לעניין חומר של מוסד ממוסדות המדינה, למעט רשות מקומית, בטור ב', יראו כאילו במקום "15"-
(1) בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010)-נאמר "27";
(2) בשנת 2011- נאמר "24";

⁴ ק"ת התשכ"ז, עמ' 468.

- (3) בשנת 2012- נאמר "21";
- (4) בשנת 2013- נאמר "18";
- (ב) לעניין חומר של רשות מקומית, בטור ב', בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), יראו כאילו במקום "15" נאמר "17";
- (2) בפרט 2, בטור ב', בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), יראו כאילו במקום "20" נאמר "22";
- (3) בפרט 3, בטור ב', בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), יראו כאילו במקום "25" נאמר "27";
- (4) בפרט 4(א), בטור ב', יראו כאילו במקום "30"-
 (א) בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010)- נאמר "37"; ;
 (ב) בשנת 2011 - נאמר "34".

הוראות תקנות אלה לא יחולו על-

סייג לתחולה 14.

- (1) חומר שזכות העיון בו הוגבלה על פי חיקוק או על פי הסכם שנערך עם מפקיד שאינו מוסד ממוסדות המדינה ;
- (2) חומר שהגנו ציין כסודי או כחשאי לפי סעיף 10(ג)(2) לחוק, ולמשך התקופה בה צויין כאמור ;
- פסקה זו תחול גם על חומר שכבר נחשף והועמד לעיון הקהל, אם ועדת השרים אישרה לגנו לצינו כסודי או כחשאי ;
- אין בפסקה זו כדי למנוע עיון בחומר כאמור על ידי נציג, בכפוף להחלטתה של ועדת השרים לפי סעיף 10(ג) לחוק.

טור ב' - מספר השנים ממועד היווצרות החומר הארכיוני, וככל שמדובר במסמך ממועד היווצרות המסמך האחרון בתיק	טור א' - חומר ארכיוני שזכות העיון בו מוגבלת		
15	חומר של מוסד ממוסדות המדינה או של רשות מקומית, שאינו מנוי בפרטים אחרים;		1
20	פרוטוקולים של ישיבות חסויות של ועדות הכנסת, ופרוטוקולים של ישיבות ועדות הכנסת שיושב ראש הוועדה, באישור אותה ועדה, החליט לאסור את העיון בהם בהתאם לסמכותו על פי תקנון הכנסת, שאינם מנויים בפרטים אחרים;		2
25	חומר בענייני חוץ של משרד החוץ, משרד ראש הממשלה וכל משרד ממשלתי אחר או רשות מקומית, שאינו מנוי בפרטים אחרים;	(א)	3
	חומר של לשכת ראש הממשלה, שאינו מנוי בפרטים אחרים;	(ב)	
30	סטנוגרמות של ישיבות הממשלה ושל ועדות השרים, על נספחיהן, שאינם מנויים בפרט 5 להלן;	(א)	4
	פרוטוקולים של ישיבות מליאת ועדת חוץ וביטחון של הכנסת שאינן פומביות;	(ב)	
	פרוטוקולים של ישיבות חסויות של ועדות משנה של ועדות הכנסת בענייני חוץ, ביטחון וביטחון פנים, שאינם מנויים בפרטים אחרים;	(ג)	
	חומר של משרד הביטחון של יחידות הסמך שלו, או של צבא הגנה לישראל (להלן-צה"ל), שאיננו מנוי בפרט 5 או 6;	(ד)	
	חומר בענייני ביטחון פנים, לרבות חומר ארכיוני כאמור של המשרד לביטחון פנים, משטרת ישראל, ושירות בתי הסוהר;	(ה)	
	חומר של כל גוף או רשות שיש להם סמכות חקירה לפי דין, לגבי מידע שנאסף או נוצר לצרכי חקירה ולגבי מידע מודיעיני;	(ו)	
	חומר של לשכת הקשר – נתיב;	(ז)	
50	החלטות, פרוטוקולים וסטנוגרמות של ישיבות ועדת השרים לענייני בטחון לאומי המכונה "הקבינט המדיני-בטחוני", או בכינוייה הקודמים, ושל ישיבות הממשלה או ועדות שרים בנושאים שחל עליהם סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה;	(א)	5
	חומר בענייני ביטחון של משרד הביטחון, צה"ל, וכל שלוחה אחרת של מערכת הביטחון, של משרד ראש הממשלה, של משרד החוץ ושל כל משרד ממשלתי אחר או רשות מקומית,	(ב)	

	שאינם מנויים בפרט 6 ;		
	חומר של יחידות הביטחון במוסדות המדינה בעניינים המונחים על ידי שירות הביטחון הכללי או מטעמו, או על ידי הממונה על הביטחון במערכת הביטחון או מטעמו ;	(ג)	
	חומר של המרכז למחקר מדיני, החטיבה לתכנון מדיני והחטיבה לפירוק הנשק במשרד החוץ ;	(ד)	
	פרוטוקולים של ישיבות חסויות של ועדת משנה של ועדת חוץ ובטחון של הכנסת, למעט פרוטוקולים בעניין פעילותן של יחידות כאמור בפרט 6 ;	(ה)	
6	חומר של יחידות סמך בטחוניות של משרד ראש הממשלה, של יחידות ויחידות סמך בטחוניות של משרד הבטחון ושל יחידות צה"ל, שנקבעו בתוספת השניה או לפיה, וחומר ארכיוני בעניין פעילותן של יחידות אלו המצוי בידי מוסדות מדינה אחרים ;		
7	חומר של אגף המודיעין בצה"ל שהוא חומר מודיעיני גולמי ממקורות מסווגים בסיווג "סודי" ומעלה [למעט פרסומי מודיעין] וחומר אודות פעילות איסוף מודיעיני של אגף המודיעין בצה"ל, לרבות פעילות מבצעית או טכנולוגית, לענין זה, המסווגת בסיווג "סודי" ומעלה וכן חומר ארכיוני מסוג זה המצוי בידי מוסדות מדינה אחרים.		
8	חומר בענייני פרט של אדם ומסמכים אישיים, אף אם הם כלולים בחומר המפורט לעיל.		

תוספת שנייה

(תקנה 8(ה))

1. שירות הביטחון הכללי ;
2. המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ;
3. הועדה לאנרגיה אטומית ומרכזי המחקר הגרעיני שבאחריותה ;
4. המכון למחקר ביולוגי ;
5. יחידות של צה"ל ויחידות ויחידות סמך של משרד הבטחון שקבע שר הביטחון בצו, באישור ועדת משנה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת (להלן - הועדה), כי כדי למנוע פגיעה בבטחון המדינה יש הכרח לקבוע לגביהן תקופת הגבלה מעיון בת 90 שנה ; הוועדה רשאית לקבוע כי צו לעניין זה, שאושר על ידה לא יפורסם ברשומות, כולו או חלקו ; קבעה הוועדה כאמור, יופקד הצו אצל הגנז.